

3. Hensynet til lønningerne i Danmark

Med et ja til euroen den 28. september 2000 afskaffes kronen helt og holdent fra 1. januar 2004. Lønnen vil fra dette tidspunkt blive udmålt og udbetalt i euro. Derved vil lønnens højde direkte og let kunne sammenlignes fra euroland til euroland. Det vil – især under høj beskæftigelse – føre til udjævning af lønningerne mellem landene. For Danmark betyder dette, at den veluddannede arbejdskraft vil få mere i løn, mens den dårligt uddannede arbejdskraft må regne med mindre i løn. Der er nemlig større forskel på lønningerne i Tyskland og de andre eurolande, end der er i Danmark, hvor vi kæmper for en solidarisk lønpolitik. Denne specielle danske lønstruktur kan vi ikke opretholde, hvis vi får fælles europenge med de andre lande. Så vil de andre eurolandes lønforskelle forplante sig til Danmark.

I euroområdet vil lønpolitikken og lønforhandlingerne blive fælleseuropæiske, fordi man ikke i et område med fælles priser, fælles rente og fælles politik i øvrigt kan have en forskellig lønudvikling. Det er umuligt i det lange løb.

Reallønnen – altså lønnen sat i forhold til varepriserne – vil derimod ikke blive påvirket særlig meget ved overgang til euro – måske bortset fra den allerførste tid efter, at kronen er helt afskaffet, hvor erhvervslivet i den almindelige prisforvirring kan benytte chancen til at øge deres profitter.

4. Hensynet til reallønnen og den solidariske lønpolitik.

Siger Danmark ja til euroen den 28. september, er

der risiko for et mærkbart fald i reallønnen i januar 2004, når de fysiske kroner erstattes med euromønter og -sedler. Det vil ske, hvis arbejdsgiverne sænker priserne mindre end lønningerne. Med en overgang til euroen skal alle lønninger, pensioner og priser opgøres i euro, fordi kronen afskaffes. Dét vil i en overgangsperiode – i begyndelsen af 2004 være forvirrende, når man er vant til priser i kroner.

I denne situation kan det selvfølgelig være fristende for butikker og erhvervsliv at øge fortjenesten. En pakke rugbrød, som i dag koster 10,50 kr., skal med euroen koste 1,41 euro. Men hvis prisen sættes til 1,49 euro, vil nogen næppe i praksis kontrollere det. Derimod vil arbejdsgiverne selvfølgelig omregne lønningerne korrekt fra kroner til euro. Hér kontrollerer både fagforeningerne og vi selv nøje.

Efterhånden vil europriiserne falde på plads, og en mulig stærkere konkurrence kan endog presse priserne, men det kan også ske med lønningerne.

Typisk har små lande ikke lavere levefod og realløn end store. Levefoden i små lande som Danmark, Norge, Island og Schweiz er væsentlig højere end i store lande som Tyskland, Frankrig, Italien og England. Intet fra historien tyder på, at store lande og valutaområder har større økonomisk vækst og fremgang i reallønnen, end små lande har. Nationalbankens årsberetning for 1999 (side 19) viser, at væksten i produktion og realindkomster i perioden 1993-1999 var næsten dobbelt så kraftig i Danmark som i euroområdet, jf. grafen.